

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. президента
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

В. М. Ожоган

27 травня 2020 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

для вступників на навчання до аспірантури для здобуття ступеня
доктора філософії (PhD) за спеціальністю
061 «ЖУРНАЛІСТИКА»
(галузь знань: 06 «Журналістика»;
освітньо-наукова програма: «Медіа та комунікації»)

Схвалено
Вченою радою
факультету соціальних наук та соціальних технологій
(протокол № 6 від 30 квітня 2020 р.)

КИЇВ – 2020

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Складання вступного іспиту з фаху передбачено Правилами прийому до Національного університету «Києво-Могилянська академія» в 2020 р. (далі – Правила) для тих абітурієнтів, які вступають на навчання до аспірантури НаУКМА для здобуття ступеня доктора філософії (PhD) з відповідних спеціальностей, зазначених у *додатку 1* до Правил.

Вступний іспит з фаху за спеціальністю 061 «Журналістика» (спеціалізація «Медіа та комунікації») має за мету з'ясування рівня фахових компетентностей, теоретичних знань і практичних навичок абітурієнтів із засадничих дисциплін за фахом журналістики і аналізу медіа; визначення готовності вступників до засвоєння програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації, яка відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Вступний іспит з фаху за спеціальністю 061 «Журналістика» (спеціалізація «Медіа та комунікації») проводиться у формі **усного екзамену**, під час якого кожен абітурієнт надає відповіді на три питання, вміщені в обраному ним білеті.

Кількість білетів – 15

Час на підготовку до відповіді – 30 хв.

Тривалість опитування одного абітурієнта – до 30 хв.

Зразок білета:

1. Як пов'язані соціальні умови та потреби аудиторії згідно теорії використань і задоволень?
2. Якою є роль медіа в соціальних перетвореннях в країнах, що розвиваються?
3. Що таке ідеологія? Як пов'язані ідеологія та влада?

II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

1. Що таке теорії, з чого вони складаються? Яка роль теорії в науковому дослідженні?
2. Що таке масова комунікація за Гарольдом Лассвеллом та Д. де Флером і Е. Денісом?
3. В чому полягає функція формування порядку денного засобами масової комунікації за Максвеллом Маккомбсом та Дональдом Шоу?
4. Як пов'язані соціальні умови та потреби аудиторії згідно теорії використань і задоволень?
5. Яким чином вплив медіа пояснюється в бігевіористській теорії? Які недоліки бігевіористського підходу до аналізу медіа-впливів?
6. Що таке ідеологія? Як пов'язані ідеологія та влада?
7. Що таке коннотація та деннотація за Роланом Бартом та Стюартом Голлом, як вони пов'язані з ідеологією?
8. Що таке дискурс? В чому відмінність між дискурсом, текстом і контекстом?
9. Як дискурс пов'язаний з владою та нерівністю? Яка роль медіа-дискурсу в підтриманні владних стосунків в суспільстві?
10. Що таке фрейм? Які елементи він може включати за Робертом Ентманом?

11. Як працює фреймінг в політичному та медіа-дискурсах?
12. Назвіть фільтри пропагандистської моделі за Едвардом Германом та Ноамом Чомським. Що «відфільтровують» ці фільтри?
13. Що таке медіасистеми? Які типи медіасистем ви знаєте? До якого типу ви би віднесли українську медіасистему? Аргументуйте.
14. Якою є роль медіа в соціальних перетвореннях в країнах, що розвиваються?
15. Які ви знаєте теорії масових комунікацій, що розглядають аудиторію як активного учасника процесів масової комунікації? Які відмінності між цими теоріями?
16. Як відбувається процес соціального конструювання реальності за Пітером Бергманом і Томасом Лукманом?
17. Поясніть концепцію «мережевого суспільства» (Network Society).
18. Поясніть, що формує цінності в мережевому суспільстві (за М. Кастельсом).
19. Яким чином розвиток соціальних мереж вплинув на концептуалізації медіа? Якою є медіалогіка соціальних мереж? В чому її особливості?
20. Поясніть концепцію «журналістської культури». Які складники журналістської культури визначають автори концепції (Ханіч та ін.)? Які особливості журналістської культури в Україні ви би окреслили, спираючись на цю концепцію?

III. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Барт, Р. ([1964]1994). Риторика образу. В Барт Р. *Избранные работы: Семиотика. Поэтика* (с. 297-318).
2. Бергер П., Лукман Т. Общество как объективная реальность. Институционализация (до підрозділу про ролі) // Социальное Конструирование Реальности: Трактат По Социологии Знания. – М: Медиум, 1995. – С. 81–120.
3. Галлін, Д. С. Сучасні медіасистеми : три моделі відносин ЗМІ та політики / Деніел С. Галлін, Паоло Манчіні ; пер. з англ. Олександра Насика. Київ : Наука, 2008. - 318 с.
4. Гендер для медій : підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / [співавторки: Марія Маєрчик, Людмила Малес, Тамара Марценюк ... [та ін.] ; за ред. : Марії Маєрчик ... [та ін.] ; [художниця підручника Оксана Брюховецька] ; Представництво Фонду ім. Гайнріха Бьоля в Україні ... [та ін.]. К. : Критика, 2013. - 216, [1] с. : іл.
5. Журналістика : словник-довідник / авт.-уклад. І. Л. Михайлин. К. : Академвидав, 2013. - 317 с.
6. Квіт С. М. Масові комунікації. Підручник (друге видання, виправлене і доповнене). - Київ: Вид. дім «Киево-Могилянська академія», 2018. – 352 с.
7. Конец журнализма : Version 2.0 : индустрия, технология и политика / под ред. Алека Чарльза ; [пер. с англ. Е. Н. Николаева]. Харьков : Гуманитарный Центр, 2016. - 306 с.

8. Кулик В. Дискурс українських медій : ідентичності, ідеології, владні стосунки : [монографія] / Володимир Кулик ; [Український науковий інститут Гарвардського університету, Інститут критики, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. Кураса Національної Академії наук України]. Київ : Критика, 2010. - 655 с. : іл.
9. Медіакомунікації та соціальні проблеми : збірка навчально-методичних матеріалів і наукових статей : в трьох частинах / упоряд та ред. К.С. Шендеровський ... [та ін.] ; Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики, Кафедра соціальних комунікацій. Київ : [б.в.], 2012. - 3 ч.
10. Практикум із журналістської етики : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / під ред. В. Ф. Іванова ; Комісія журналістської етики. - 2-ге вид., стер. К. : О. Зень, 2012. - 319 с.
11. Baran S., Davis D. Mass Communication Theory. Foundations, Ferment and Future. Wadsworth / Thomson Learning. – 2000.
12. Becker J. Lessons from Russia. A Neo-Autoritarian Media System // European Journal of Communication. – Vol. 19 (2), 2004.
13. Bertrand I., Hughes P. Media Research Methods. Audiences, Institutions, Texts. – Basinstoke, New York. – 2005.
14. Castells, M., & Cardoso, G. (2005). *The network society: From knowledge to policy*. Washington, DC: Center for Transatlantic Relations, Paul H. Nitze School of Advanced International Studies, Johns Hopkins University.
15. Chomsky, N., & Herman, E. S. (2010 [1988]). A Propaganda Model. In *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media*. Random House.
16. Entman, R. M. (1991). Framing US coverage of international news: Contrasts in narratives of the KAL and Iran air incidents. *Journal of Communication*, 41(4), 6–27.
17. Hall, S. (1992). *Culture, media, language: working papers in cultural studies, 1972-79*. Routledge.
18. Hanitzsch, T., Hanusch, F., Mellado, C., Anikina, M., Berganza, R., Cangoz, I., ... & Virginia Moreira, S. (2011). Mapping journalism cultures across nations: A comparative study of 18 countries. *Journalism Studies*, 12(3), 273-293.
19. McQuail, D. (2010). *McQuail's mass communication theory*. Sage publications.
20. Perry D. Theory and Research in Mass Communication. Contexts and Consequences. – Mahwah. – 2002.

21. Reinold D. Journalism of ideas : brainstorming, developing, and selling stories in the digital age / Daniel Reimold. New York : Routledge, [2013]. - xiv, 367 p. : ill. ;.25 cm
22. Rodman G. Mass media in a changing world / George Rodman. New York : McGraw-Hill, [2012]. - xxvii, 498 p. : ill. ;.28 cm
23. Street J. Mass media, politics and democracy / John Street. Houndmills, Basingstoke, Hampshire ; New York : Palgrave Macmillan, 2011. - xi, 387 p. ;.23 cm.
24. Van Dijck, J., & Poell, T. (2013). Understanding social media logic. *Media and communication*, 1(1), 2-14.
25. Waisbord, Silvio (2018). Truth is What Happens to News: On journalism, fake news, and post-truth. *Journalism studies*, 19(13), 1866-1878.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати вступного іспиту з фаху за спеціальністю 061 «Журналістика» (спеціалізація «Медіа та комунікації») **оцінюються за 100-бальною шкалою.**

Оцінювання усних відповідей абітурієнта на питання екзаменаційного білета за спеціальністю 061 «Журналістика» (спеціалізація «Медіа та комунікації») здійснюється за такими критеріями:

Сумарна кількість балів за усні відповіді на питання білета	Критерії оцінювання
91 – 100	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді на всі 3 екзаменаційні питання, виявив глибоке розуміння їхньої суті та змісту, а також високий рівень теоретичних знань і практичних умінь з фахових дисциплін. Відповіді абітурієнта засвідчують здатність до аналізу й інтерпретації засвоєного матеріалу, відмінне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
76 – 90	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді не менше ніж на 2 екзаменаційні питання або правильно, але недостатньо повно, відповів на всі 3 питання. Відповіді абітурієнта засвідчують у цілому високий рівень засвоєння програмного матеріалу, здатність до його аналізу та інтерпретації, належне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
50 – 75	Абітурієнт надав правильну та повну відповідь не менше ніж на одне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують задовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
0 – 49	Абітурієнт не надав правильної та повної відповіді на жодне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують незадовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, недостатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.

Абітурієнт вважається таким, що склав вступний іспит з фаху за спеціальністю 061 «Журналістика» (спеціалізація «Медіа та комунікації»), якщо його оцінка за усні відповіді на питання екзаменаційного білету становить **50 – 100 балів.**

У випадку, якщо екзаменаційна оцінка є нижчою за 50 балів (**0 – 49 балів**), абітурієнт вибуває з конкурсного відбору за спеціальністю 061 «Журналістика» (спеціалізація «Медіа та комунікації»).